

COUGHLIN IZVR- ŠIL NOV POLI- TIČEN SKOK

Izjavil je, da se bo boril
proti temu, da bi njegova
organizacija indorsirala
kandidate kake "tretje
stranke." Ali se boji opo-
zicije proti Lemkeju?

SYRACUZE N. Y. — Detroit-
ski radijski pridigar rev. Char-
les E. Coughlin je včeraj tu go-
voril pred množico okrog 15 ti-
soč ljudi ter je izjavil, da se bo
boril proti temu, da bi njegova
Unija za socialno pravičnost in-
dorsirala "katerokoli tretjo
stranko" ter s tem izvršil nov
političen skok, kar pri njemu ni
nič novega. Coughlin je podal
to izjavo nekaj minut potem, ko
je podpredsedniški kandidat "u-
nion stranke" Thomas C.
O'Brien apeliral na Coughlin-
ovo organizacijo za indorsiranje
Lemkejeve in njegove kandida-
ture. Coughlin je dejal, da se
njegova Unija za socialno pra-
vičnost "nikdar ni združila z no-
beno politično stranko in se tudi
ne bo. Nas ne zanimajo stranke,
temveč človeški principi." Po-
tem je dejal, da on in njegova
organizacija se ne bodo pridru-
žili nobeni stranki, da pa bodo
indorsirali tako republikanske
kot demokratske kandidate, ka-
teri "verjamejo v rešitev iz suž-
nosti, ne samo fizične, temveč
tudi ekonomske."

"Najboljša pot" za doseg te-
ga cilja je po njegovem mnenju,
da se poslije v kongres može, ki
se strinjajo z njegovimi načeli.
Coughlin je v njegovi platformi
živel, ki jo je izrekel proti pre-
sedeniku Rooseveltu na konven-
ciji townsendovcev v Clevelan-
du, namreč da "Roosevelt ni pre-
gled denarnih mešetarjev iz nji-
hovega templja", ki je njegova
najprijetnejša fraza. Dodal
pa je: "Jaz omenjam Roosevelt-
ovo ime s spoštovanjem do mo-
jega in vašega predsednika."

"A. D." in "Cankarjev glasnik"

Slutili smo, da naše super-kle-
rikalno trobilo "Ameriška Do-
loznost", samo čaka prave pri-
ložnosti, da se obregne ob akci-
jo za ustanovitev napredne kul-
turne revije "Cankarjevega
glasnika". Nismo se zmotili. V
sobotni izdaji sta nekdanja "u-
stavila pod njun drobnogled oz.
"debelogled" F. Barbičev dopis
v zadnjem "Proletarcu", nato
pa zapisala, da Barbič v omenje-
nem dopisu "udriha po 'Cankar-
jevem glasniku', ki ga skuša
spraviti v svet par fanatikov v
Clevelandu." Kar se tiče Barbi-
čevega "udrihanja", moramo
priznati, da nimamo tako grozno
debelih oči kot gg. Pirc in De-
bevec, da bi mogli v omenjenem
dopisu videti kaj takega, kar se
je pa to le pobožna želja teh
možakov, ki se prav tako ne bo
bančne napovedi. Mi vstajamo
in lažrodoljubov je strah! Pa se
tolajžuje, češ, saj se bodo skvasa-
li, predno bo kaj. Ta je vse.

Dobil pralni stroj
Na pikniku pev. društva "Ja-
ward" je dobil pralni stroj Ed-
ward Gerbertz, 18301 La Salle
Ave. Zglasi naj se pri tajnici
Mrs. Jacklitz 1251 E. 173 St.

ZANIMIVE VESTI IZ ŽIVLJENJA NA- ŠIH LJUDI PO ŠIRNI AMERIKI

Illinois — Frank Zugmeister*
iz Nokomisa, ki je bil pred krat-
kim operiran na želodcu, se je te
dni vrnil iz bolnišnice domov in
je upati, da bo kmalu okreval.

— Pretekli teden je v Chicagu
zboroval glavni odbor Slov. Nar.
Podp. Jednote.

Bridgeville, Pa. — Dne 2. av-
gusta okrog desetih zvečer je
vlak do smrti povozil rojaka
Johna Zigmara, tajnika društva
št. 295 SNPJ. Ne ve se, ali je
prišel pokojni pod vlak po ne-
sreči ali je stopil predenj v zme-
denosti namenoma. Zadnje čase
se je obnašal nekam obupano.

Bil je samski in doma neke od
Postojne. Star je bil 52 let.

Strabane, Pa. — Rojak Adolf
Tomšič iz Strabane, Pa., se na-
haja v bolnišnici v Cannons-
burghu, kamor se je moral po-
dati zaradi vnetja bezgavk.

Milwaukee. — Prad kratkim
je umrl v sanatoriju Muirdalu
44-letni Luka Urankar, rojen v
Porebru pri Kamniku na Gor-
enjskem in zidar po poklicu.
Bil je v svetovni vojni in od te-
daj ni bil več zdrav. V Ameriki
zapuča ženo, dva sinova in e-
nega brata, v starem kraju pa
starše, sedem bratov in eno se-
stro. Pogreb je oskrbel Ermen-
čev pogrebni zavod.

Harrieta, Mich. — Mladi Ok-
koren je imel svoj mlatilni stroj
s katerim je hodil okrog mlatit.
Ko je pred dnevi mlatil rž in pše-
nico pri nekem farmarju, je
bencin v stroju eksplodiral in
ogrejal je uničil farmarju vsa go-
spodarska poslopja. Skoda je
velika. Uničen je tudi Okornov
stroj, ki ga ni imel zavarovane-
ga.

Traunik, Mich. — Tu divja
velik gozdni požar in med priza-
detimi je mnogo naših rojakov.
Rojaku Johnu Knausu je ogenj
uničil gozd in dve lopu za drvar-
je. Gozdovi so v plamenih milje
naokoli in je gašenje vsled suše
in hudega vetra zelo težavno.

Rodovitna žena

Mrs. Pearl Ford, ki stanuje
na naslovu 2225 E. 95 St., in je
stara 40 let, je v soboto ustrelila
v roko 30-letnega Jamesa
Penna z Vzhodne S3. ceste, s
katerim živi v divjem zakonu
in sta se sprla zaradi dveh do-
larjev, ki jih je on zahteval od
nje. Ob tej priliki je prišlo v
javnost da je imela Mrs. Ford že
26 otrok, vključno četvorčre,
a so razen šestih, ki žive vsi po-
mri. Oba sta bila pridržana
na policiji v svrhu preiskave.

Nagrade trgovcev

The Progressive Merchants
Association naznanja, da je do-
bil nagrado od serije "I" za \$15
Florijan Rodatovich, 38 E. 160
St. Nadalje so dobili sledeči:
Mike Udovich, 17213 Waterloo
Rd., Mileša Kosich 1191 E. 60
St., Josephine Blatnik 1110 E.
67 St. Mary Slak 16203 Arcade
Ave., Frank Klaus 885 Addison
Rd., Anna Placan 1565 E. 49 St.
Josephine Kotnik, 1044 E. 61 St.
Louis Greben 1244 Norwood Rd.
Frances Orgel, 1011 Addison Rd.
Ursula Sustaršič 673 E. 160 St.,
L. Kurant 1238 E. 61 St., John
Dubesky 7210 Lockyear Ave.,
Jennie Gerbič 16021 Waterloo
Rd., Frances Krizman 6030 St.
Clair Ave., G. W. Reynolds 1129
E. 174 St. in Mrs. Raplenovic,
524 E. 147 St.

Centjeni odjemalci, zahtevajte
pri svojih trgovcih trgovske
znamke, da boste še vi imeli pri-
liko dobiti nagrado. — P. T. Z.

MORILČEV PAJDAŠ USMRČEN

COLUMBUS. — V petek je
bil usmrčen na električnem sto-
lu 31-letni čikaški ganež
John Pleyer, ki je bil obsojen
na smrt zaradi roparskega u-
mora mesarskega vajenca Al-
berta Wesoskyja s Cedar Ave.,
pred 16 meseci. Wesoskyja je
ustrelil Pleyerjev pajdaš Donald
Eberle, ki je bil usmrčen v ju-
niju, toda ohijski kriminalni za-
kon določa tudi smrtno kazen
za soudeležence pri roparskih
umorih. Pleyer je pred smrtjo
trpko protestiral proti temu,
češ, da ni ustrelil fanta on, to-
rej ni pravično, da mora plača-
ti umor z življenjem tudi on.

VELIKODUŠNOST IZDA- NEGA MOŽA

MILTON, Fla. — Mrs. Mary
Vann, stara 40 let, je pred časom
najela nekega starega črnca
in neko sedemnajstletno mla-
denko, da bi povzročila uničenje
vlakla, ki ga je vodil njen 70-
letni mož Livvie Vann, ki je po
poklicu železniški strojevodja.
Zarota se je pa izjavila in
Mrs. Vann se zdaj nahaja pred
poroto, obtožena, da je hotela
povzročiti nasilno smrt svojega
moža, da bi potem izterjala za-
varovalnino za njim in tako fi-
nancirala svoje ljubzensko raz-
merje z nekim Earl Travisom.
Zanimivo pri stvari je to, da
mož drži s svojo 30 let mlajšo
ženo, ki ga je hotela umoriti,
kar je pokazal s tem, da je se-
del pri nji, ko so izbirali porot-
nike.

Velikojezerska razstava je zanimiva

Velikojezerska razstava v
Clevelandu, katero je doslej o-
biskalo blizu milijon in pol lju-
di, sicer ni tako obsežna kot je
bila razstava Stoletja napredka
v Chicagu, je pa prav tako za-
nimiva in se jo spleča iti ogle-
dat. Razstavnici prostori zavze-
majo obsežna zemljišča in eno
popoldne človeku ne zadostuje,
da si vse pošteno ogleda. Zelo
zanimiv je oddelek jeklarske in-
dustrije, dalje avtomobilska
razstava, kjer lahko govorite z
"avtomobilistko nad oblaki,"
"farma" Firestone Rubber Co.,
razstava porcelanskih izdelkov,
Dvorana napredka itd. Krasi
so obširni Cvetlični vrtovi, sre-
di katerih šumi mogočeni vodo-
met, ki se spreminja v vseh
mavričnih barvah. Sploh je na
razstavi obilica raznih zanimi-
vosti in človek vidi marsikaj
novega. Razstava je razdelje-
na na industrijsko-trgovski del
in na zabavišni del, kjer se na-
haja tudi Mednarodna vas
(Streets of the World). In do-
čim vam nudi prva polovica
mnogo poučnih zanimivosti, je
pa druga namenjena zabavi.
Razstava je res vredna, da si jo
človek ogleda.

Frank Kerže

Newyorški slovenski dnevnik
"Glas Naroda" poroča, da je
Frank Kerže, ki je svoječasno v
Clevelandu izdal poljudno me-
sečno revijo "Čas", postal nje-
gov stalni sodrudec oz. pomož.
urednik.

Na obisk

Na obisk k svojemu bratu
Johnu Cipišu je prišla Mary
Demshar s svojimi hčerami in
zetom. Doma je iz Zagorja pri
Pivki. Obiskali so več sorodni-
kov in prijateljev in tudi Veliko-
jezersko razstavo.

Kdo bo urednik nove revije?

Odkar se je podvzelo ak-
cijo za ustanovitev napred-
ne kulturne revije "Can-
karjevega glasnika" se nas
je že večkrat vprašalo, kdo
bo novo revijo urejeval, ka-
dar bo začela izhajati. O
stvari se na seji Cankarje-
ve akcije ni še razmotriva-
lo, toda močan sentiment
obstoji, da se pokliče v
Cleveland v ta pamen Et-
bina Kristana, ki živi zad-
nja leta v Michiganu. Ako
se akcija odloči za to in bo
Mr. Kristan povabilo spre-
jel, potem smo lahko pre-
pričani, da bo revija nekaj
izvrstnega in da bo delala
vso čast svojemu imenu.
Mr. Kristan ni le izkušen
časnikar, pisatelj in javni
delavec, temveč tudi pozna
Ivana Cankarja, s katerim
sta bila nekoč osebna tova-
riša, in njegovo delo nema-
ra bolje kot kdorkoli izmed
nas. In znani collinwoodski
rojak Frank Slejko, ki se
je spotoma oglasil pri Kri-
stanu pred mesecem dni in
J. F. Durn in Vatro J. Grill,
ki sta ga obiskala pred par
tedni, pravijo, da je Etbin
Kristan v zvezi s svojim letom
čvrst in živahen, da se v
tem pogledu tudi lahko
meri z vsakim mladeničem
in da v njegovih iskrih o-
čeh še zmerom gori stari o-
genj neugane. Življensko
sile. Po našem mnenju on
ne bo velika pridobitev sa-
mo za revijo, temveč za naš
napredni tabor sploh. Zato
upamo, da se bo odbor ak-
cije odločil zanj in da se bo
on vabilu odzval.

Kaj pa sodrudeci? U-
radno se doslej ni še vpra-
šalo nikogar, privatno pa
so objubil sodelovati I.
Molek, V. J. Grill, M. Med-
vešek in I. Jontez, prepi-
šani smo pa, da bodo z ve-
seljem sodelovali tudi o-
stali naši literarni in kul-
turni delavci in delavke, n.
pr. Anna P. Krasna, Katka
Zupančič in drugi, tako, da
bo imel "Cankarjev glas-
nik" v svojem štabu so-
trodnikov vse, kar je med
nami na tem polju pognalo
in zrastle dobrega in zdrave-
ga. Torej se nam tudi v
tem pogledu ni treba bati
razočaranja.

"A. D." in Ivan Molek

"Ameriška Domovina", čije u-
rednika menda smatrate, da jo
je sam ljubi Bog Oča poslal na
ta pukljasti svet, da "uč" in vo-
di "mili narod" skozi kotanje,
mlakuže in močvirja v gongwer-
jevska "nebesa" in klerikalni
"paradiž", seveda ni mogla iti
molek mimo izstopa Ivana Mole-
ka iz soc. stranke. Prinesla je
debelo kolono absurdnosti in
neslanosti, skušajoč na jezuitski
prepričati svoje čitatelje, da je
Molek "šel v Cannoso", se "spre-
obrnul" in se "spokoril" in toli-
ko, da šarlatana nista še zapisa-
la, da je Molek izstopil iz stranke
iz — strahu pred Pircem in
Debevcem in njuno črno peleri-
no! Takšna domišljija in "res-
nicoljubnost"! Zlasti še "res-
nicoljubnost" ... kajti možakarja
v isti številki nekaj klepeceta o
"petih kolonah napadov na Mo-
leka v Proletarcu ..." ki pa jih
razen njiju ni videl nikdo drugi.
Lažnjivi Kljukec je bil uboga re-
va v primeri s tema "genijema"
pri "A. D."!

Slovenski dan na razstavi

Včeraj je bil na clevelandski
Velikojezerski razstavi "Sloven-
ski dan", ki je bil odprtjen po-
polodne s povorko, v kateri so
bila razna naša pevka društva,
mladinski pevski zbori, godba
"Bled", gimnastične skupine v
pestrih uniformah in rojaki v
narodnih nošah. Sledil je pester
program na trgu v Mednarodni
vasi ob navzočnosti lepe množice
rojakov in drugih posetnikov
razstave. Program je vodil An-
ton Grdina, ki je med drugim
dejel, da "so clevelandski Slo-
vencei stoodstotno za največjega
izmed voditeljev — predsednika
Roosevelta." Navzoče je pozdra-
vil tudi zvezni komisar na raz-
stavi, A. Harry Zychick, ki je de-
jal, da se čuti počaščenega, da
lahko govori pred ljudmi s "ta-
ko izvrstnim rekordom, kakor
ga imate (Slovenci) v Clevelan-
du, središču slovenske kulture v
Združ. državah." Proslava je
nedvomno izpadla zelo uspešno.

Spor med gradbenimi unijami

V petek je prišlo do razkola
med tukajšnjimi unijami grad-
benih delavcev in pet unij, med
katerimi je najmočnejša tesar-
ska unija, ki ima v Clevelandu
16 podružnic, je obrnila hrbet
svetu gradbenih strok (Build-
ing Trades Council), kateremu
načeljuje J. M. Gavlak, njegov
poslovni agent je pa Albert Dal-
ton. Do tega spora, ki je prvi
v zadnjih desetih letih med c-
levelandskim unijanskim delav-
stvom, je prišlo v prvi vrsti za-
radi nezadovoljstva z Daltonom,
ki je tudi predsednik Cleveland-
ske delavske federacije. Dal-
ton je že dolgo vplivna osebnost
v tukajšnjem unijanskem gi-
banju in precej diktatorsko u-
smerjen. Voditelji odstopnih
unij pravijo, da je nemogoče
shajati z njim. Spor se je začel
kuhati tekem nedavne stavke
ke gradbenih strok pri slumskih
gradbenih projektih, ko je Dal-
ton na svojo roko sklenil dogo-
vor z delodajalci, ki ga pa pred-
sednik tesarske unije Albert
Ruddy ni hotel priznati, temveč
je nadaljeval stavko in izvojeval
za svojo in druge gradbene sku-
pine dodatne ugodnosti. Do
opozicije proti Daltonovi takti-
ki je prišlo tudi v več drugih
slučajih. Najnovejši spor, ki je
dovedel do razkola, je juris-
dikcijskega značaja — katera iz-
med dveh unij naj opravlja te-
žaška dela pri gradnji rezervar-
ja v Bereji. Dalton je odredil,
da se z delom preneha, dokler
se spora ne izravna, toda tesar-
ji, železo-konstrukcijski in ce-
mentni delavci so se uprli ter o-
stali na delu.

Smrtna kosa

Po dvadnevni boleznii je pre-
minul v St. Alexis bolnišnici ro-
jak Franc Pogačnik, 3563 E. 80
St. star 58 let in doma iz Krope-
na Gorenjskem, odkoder je pri-
šel sem pred 30 leti. Tukaj za-
pušča žalujočo soprogo Fran-
ces, sestro Victorio, por. Homan
in dva brata Leopolda in Rudol-
pha v Chicagu. Pogreb ranjkega
se bo vršil v torek zjutraj ob 9.
uri iz pogrebnega zavoda L. L.
Feriala.

Teta štoklja

Teta štoklja se je oglasila pri
družini Joe Adam na 1118 E.
66 St. v soboto zjutraj in pusti-
la krepkega sinčka. Dete in ma-
ta sta zdrava in nahajata v
Glenville bolnici.

Španske ljudske čete so sijajno zmagale

Rebeli so bili strahovito tepeni v bitki v go-
rovju Guadarrama, v kateri je padlo osem
sto rebelov, dočim so ljudske čete utrpele le
malenkostne izgube.

Leon Blum svari pred nevarnostjo evropske vojne.

ZADNJE VESTI

MADRID. — Špansko vojno
ministrstvo je danes podalo iz-
javo, da so vladne čete zapleni-
le pri Azuagu na južni španski
fronti z orožjem opremljeno
nemško letalo tipa Junkers. Par
ur pozneje pa je nemška zrako-
plovna družba Lufthansa nena-
ga imate (Slovenci) v Clevelan-
du, središču slovenske kulture v
Združ. državah." Proslava je
nedvomno izpadla zelo uspešno.

HENDAYE ob franc.-španski
meji. — Rebelne vojašnice v O-
viedu, ki jih rudarski bojovníki
obmetujejo z dinamitom, so se
začele podirati in izgleda, da se
bodo morali oblegani rebeli vsak
čas podati. Oblegani fašisti po-
siljajo nujne klice za pomoč vr-
hovnemu rebelnemu poveljniku
gen. Moli, ki pa jim ne more po-
magati, ker mu vladne čete na
vseh raznih dajo polne roke
opravka. — Vlada je objavila
poročilo, da so njene čete že za-
sedle otok Ibiza, ki spada k Be-
laskemu otočju, na katerem
so se ugnedili fašistični rebeli.

MADRID, dne 10. avgusta. —
Včeraj so močne fašistične re-
belne sile napadle vladne posto-
janke v Navalperalu v guar-
ramskih gorah in vnela se je
devet ur trajajoča krvava bit-
ka, tekem katere je padlo nad o-
sem sto rebelov. Rebelom so po-
magala tudi njihova letala.
Vladnim silam je poveljeval pol-
kovnik Mangada, ki je takoj ob
začetku napada telefoniral v
Madrid, da mu pošljejo na po-
moč letalske oddelke, kar se je
zgodilo in so jo morala rebelna
letala odkuriti. Izgube, ki so jih
utrpele vladne čete, so bile ne-
znatne — štirje mrtvi in okrog
65 ranjenih. Ta poraz rebelov se
smatra za zelo važno zmago za
vladne sile, ki se pripravljajo,
da v teku nekaj dni začno s
splošno ofenzivo proti fašistič-
nim silam.

Fašistične napadalne čete so
šteje na dva tisoč mož, dočim
je imel polk. Mangada na razpo-
lago okrog 1.500 mož, med ka-
terimi je bilo tudi 45 žensk. Po-
raz rebelov je bil popolen in o-
stanki razbite armade so se re-
šili z begom. Mnogo rebelov je
bilo ranjenih in ujetih. V Madri-
du vlada vsled te zmage veliko
veselje in vlada je prepričana,
da bo fašistično revolto, ki tra-
ja že 22 dni, popolnoma zatrla.
Fašistične čete, pravi vladno po-
ročilo, so že močno demoralizi-
rane in rebelno vodstvo ne misli
več na ofenzivo, temveč se je o-
prijele defenzivne taktike, sku-
šajoč obdržati postojanke, ki so
v posesti rebelnih čet.

Nadaljni udarec za rebele je
bilo včeraj bombardiranje iz zra-
ka njihovega glavnega stana v
Oyarzunu na severni fronti in
mesto se nahaja v plamenih.

Eksplodiralo je tudi skladišče
municije in eksplozija je povzro-
čila rebelom silno škodo.

Vlada je včeraj naznanila, da
je ustanovila posebno komisijo,
ki bo prevzela kontrolo nad u-
metninami, ki so bile rešene, ko
so vladne oblasti in ljudske čete
zasedle razne cerkve in samo-
stane. Naznanilo pravi, da so te
umetnine narodna lastnina in da
jih bo vlada skrbno varovala in
da se ne bo dopustilo, da bi se
jih spravilo v inozemstvo.

Drugo vladno poročilo, ki se
tiče fašističnih ujetnikov, pravi,
da je v Madridu zaprtih nad štiri
tisoč rebelov, med njimi trije
generali in šest polkovnikov.
Fašistični voditelj Antonio Pri-
mo de Riviera je tudi še pod
ključem.

PARIZ. — Francoski vladni
krogi so se nekoliko oddahnili,
ko je Hitlerjeva Nemčija v prin-
cipu pristala na sklenitev nevtr-
alnostne pogodbe, ki bo pre-
povedovala vsako vmešavanje
v špansko civilno vojno in po-
siljanje orožja in municije bilo
vladi ali rebelom. Za nevtral-
nostni pakt so se tako doslej iz-
rekle Francija, Velika Britanija,
Nemčija, Italija, Rusija, Portu-
galska, Belgija, Nizozemska in
Čehoslovakija. Socijalistični
premier Leon Blum je včeraj
govoril pred množico sto tisoč
ljudi, ki so ga pozdravili z vzkli-
ki: "Letala za Španijo!" ter jih
posvaril, da se vojna v katerem-
koli kotu Evrope v hipu lahko
spremeni v splošno evropsko
klanje, vsled česar je treba o-
hraniti hladen razum. Vsako
vmešavanje v špansko civilno
vojno lahko da povod za novo
krvavo vojno. Zato je treba pa-
ziti in biti previden.

V španskem pristanišču Gijonu
je bil ubit vpokojeni angleški
kapitan Rupert Savile, ko je
šrapnela iz topa rebelne bojne
ladje zadela njegovo jahto. Jah-
ta je plula pod razvito angleško
zastavo, toda rebelna križarka
je v zvezi temu otvorila ogenj na-
njo.

Za Cankarjevo ustanovo

V ustanovni fond Cankarjeve
ustanove, ki bo izdajala revijo
"Cankarjev glasnik", so prispe-
vali po deset dolarjev in postali
njeni člani dramsko društvo
"Anton Verovšek", društvo "V
Boj", št. 53 SNPJ in Frank Fa-
tur. Progressivne Slovence, kro-
ček št. 1 so pa prispevale v kam-
panjski sklad pet dolarjev. —
Vsem štirim najlepša hvala in
da bi jih ostala napredna druš-
tva in posamezni rojaki čim prej
posnemali. Bolj ko se bomo po-
žurili, prej bomo dosegli naš
cilj! — M. M., fin. tajnik.

Obisk iz New Yorka

Danes se je oglasil v našem
uredništvu v spremstvu Mr.
Ambrožiča znani newyorški slo-
venski tovarnar in trdna na-
predna korenina Mr. Feliks Kru-
marski, ki ostane v Clevelandu
do srede zvečer in stanuje pri
Franku Pečjaku, 947 Maud Ave.
(telefon ENdicott 2192).

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
VATRO J. GRILL, President
6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto\$5.50
za 6 mesecev\$3.00; za 3 mesece\$1.50
Po pošti v Clevelandu za celo leto\$6.00
za 6 mesecev\$3.25; za 3 mesece\$1.60
Za Zedinjene države in Kanado za celo leto\$4.50
za 6 mesecev\$2.50; za 3 mesece\$1.25
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države
za 6 mesecev\$4.00; za celo leto\$8.00
Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NAPETOST ZARADI ŠPANJE

Proti španski ljudski vladi se ni zaročil samo španski fašizem, temveč tudi drugi fašizmi in mednarodni kapitalizem sploh. Slednjemu nikakor ne prija, da bi španski delavci in kmetje zmagali, ker bo to njegovo pozicijo zelo omajalo, zato intrigira proti španski ljudski vladi kar se da. Kapitalistično časopisje preveč ustvarja vtis, da je španska ljudska vlada šibka in nezmožna in da bo vsak čas zavladala v Španiji "krava boljševiška diktatura" in prinesla Evropi splošno pogubo. V isti sapi pa priznava, da si kapitalistično časopisje preveč ustvarja vtis, da je španska ljudska vlada šibka in nezmožna in da bo vsak čas zavladala v Španiji "krava boljševiška diktatura" in prinesla Evropi splošno pogubo. V isti sapi pa priznava, da si kapitalistično časopisje preveč ustvarja vtis, da je španska ljudska vlada šibka in nezmožna in da bo vsak čas zavladala v Španiji "krava boljševiška diktatura" in prinesla Evropi splošno pogubo.

Koncem preteklega tedna je nacijska Nemčija zagnala hud krik, ker je bilo v španskih bojih ubitih menda tudi nekaj Nemcev. Hitlerjev tisk je histerično rjul o "nacijskih mučnikih, ki jih je treba maščevati" ter zahteval mednarodno akcijo proti "bolševizmu v Španiji." Pariški komunistični tisk pa je zli nacijskem za vrat škafec mrzle vode z objavo poročila, da ubiti Nemci niso bili nacijski, temveč begunci pred nacijsko, ki so se borili in padli v vrstah španskih branilcev republike! Ta incident pokazuje, kako evropski fašizem mrzlično išče pretvež, da bi ustvaril še večjo zmedo v prid španskemu fašizmu, omajal mednarodno stališče španske ljudske vlade in eventualno izzval konflikt.

Najnovejša poročila javljajo, da je francoska ljudska vlada pod vodstvom socialista Bluma odredila strogo prepoved izvažanja orožja in celo civilnih letal v Španijo. Nekateri vidijo v tem slabost — namreč, da se francoska vlada trese bojazni pred splošnim evropskim konfliktom. Bojazen pred konfliktom med fašističnimi in protifašističnimi silami v Evropi res ni odveč, situacija je tako napeta, da lahko vsak čas povzroči majhna iskra splošni požar. Toda Blumova vlada nemara sodi, da bodo španske ljudske sile lahko obračunale s fašisti brez zunanje pomoči, da se v prvi vrsti trudi, da jih obvaruje vmešavanja od zunaj, ki je izraženo v podpiranju fašističnih rebelov od strani fašističnih vlad. Zgodba o italijanski letalih, ki so jih italijanski vojaški letalci vodili v Afriko španskim rebelom, je še sveža. Ta incident in pa odreditev nemških bojnih letal v španske vode dovolj jasno povedo, kam evropski fašistični pes taco moli. Francoska vlada to vidi. Zato bi rada zvezala roke Mussoliniju, Hitlerju in vsem drugim prijateljem španskih fašistov z nevtralnostnim paktom. Zakaj, če ne pride do takega pakta, utegne špan-

(Dalje v 6. koloni)

Piknik mladinske šole S. N. Doma

Kot prejšnja leta, tako se tudi letos vrši veliki šolski piknik pod pokroviteljstvom Prosvetnega kluba S. N. Doma, in sicer v nedeljo 16. avgusta, na prijazni Močilnikarjevi farmi. Na tej prireditvi sodelujejo tudi vsi drugi Domovi odseki in celoten direktorij SND. Pikniški prostor se nahaja na White Rd. med Minor in Bishop Rds., kamor se prav lahko pride z ene ali druge strani. Cesta je v dobrem stanju in se avtomobilistom ni bati prav nobenih nepriključnosti. Prostor sam na sebi je zelo prijazen, romantičen, in v tem gozdiču se navadno vsak posetnik piknika prav dobro počuti. Sicer je pa večina naših ljudi prostor že itak poznani. Važno je le, da si sleherni Slovencev in Slovenka, ki čuti z našo mladino, ki se strinja s Slovensko mladinsko šolo in vsakdo, ki hoče nekaj uric prebiti v naravi, rezervira nedeljo 16. avgusta za šolski piknik in se istega gotovo udeleži.

Vodstvo S. N. Doma in Prosvetnega kluba je za to priliko naročilo iz stare domovine veliko izbiro originalnih slovenskih spominkov, kateri bodo ob tej priliki prvič razstavljeni v ogled občinstvu, kjer si bo vsakdo izbral poljuben spominček za mali denar in ga vzel domov. Spominkov je velika izbira. Narejeni so večinoma iz lesa in ročno slikani, prava umetnina, ki človeka kar prime na prvi pogled. Razstavljeni bodo tudi prave ribniške afne, katerih je sedaj že več kot cela banda. Dajle razni izdelki iz blaga, srčki, konjički, punčke, itd. Vse blago je izredno lepo in ljubko. Pridite zgodaj, da boste vse videli, dokler se isto ne razproda. Tam bodo tudi palčki, ki so v naših pravljicah vedno omenjeni. Težko mi je opisati vse podrobnosti te velike in zanimive razstave. Najbolje je da pride-te na piknik, pa mi boste pritr-dili, kar sem tukaj navedel.

Erazem Gorshe, tajnik Prosvetnega kluba S. N. D.

Piknik v Milwaukeeju

Milwaukee, Wis.

V nedeljo 16. avgusta vodijo vsa pota Milwaukeeja, West-Allieskega, in drugega naprednega slovenskega življa proti Arcadian Parku (3 milje zapadno od State Fair Parka, po W. Greenfield Ave. Highway 59) na piknik organizacije Slovenski Dom v Milwaukee. Tam bo na zgoraj omenjeni dan prijetno, kakor je vedno prijetno na pikniku te organizacije, kjer se navadno zberejo v lepem številu vsi, ki so res v ospredju naselbine, vse zavedno delavsko ljudstvo iz vseh kotov mest, ljudje ki se razumejo, ki imajo ista stremjenja in so najbližnji za povzdigo za skupni napredek naroda.

Pripravljalni odbor se pripravlja za 10.000 posetnikov na ta piknik, kjer je vsako leto največja skupna vdeležba Slovencev v Milwaukee. Zato ste vabljeni vsi rojaki iz Milwaukee, West Allis, Racine, Kenosha, Chicago, Sheboygan, Port Washington, t. d., da pridete na veselo svidenje.

Arcadian Park je na čistem zraku in dobro pripravljen za velike piknike. Ima kegljišče, kuhinjo, plesišče, tri velike točilnice, in več drugih stavb, miz

in zemljišče za razne igre in parkanje. Vstopnina v park je 15 cents tiketi, za katere se bo na pikniku oddalo 3 lepe nagrade: 1. \$20.00; 2. \$10.00; 3. \$5.00 in še več drugih. Na razpolago bo vseh vrst dobrih prigrizkov in pijače, več odličnih govornikov in druge igre in zabave za stare in mlade. V parku in za ples bo igral dober orkester, popoldne in zvečer. Vi se pa pripravite, da boste navzoči v družbi rojakov za skupni Slovenski Narodni Dom. One ki nimajo svojih avtomobilov, bomo vse prepeljali z avtobusi na piknik in nazaj. Prva skupina gostov in odbornikov in igralcev, se odpelje ob 12:30 uri popoldan od Slovenski Dom zemljišča, mi bomo pa že poprej v parku, da bo vse pripravljeno. Tisti ki ne pridejo s prvo skupino, se naj pripelejo s polnično železnico do State Fair parka, kjer jih bodo avtobusi čakali in prepeljali na piknik.

Pripravljalni odbor

'Delavec' na počitnicah

Cleveland, O.

Pevski zbor "Delavec", odsek soc. kluba št. 28 J. S. Z. v Newburghu, si je določil en mesec počitnice, in sedaj se naše počitnice bližajo h koncu. Radi tega hočem s temi vrsticami opozoriti članstvo tega zbora, da se zopet snidemo k pevskim vajam prihodnje sredo, dne 12. avgusta! Ob 7. uri zvečer v S. D. Dvorani, da tako pričnemo z nadaljevanjem našega započetelega dela!

Vljudno pozivljam vse pevce in pevke, da gotovo pridejo ker za ukrepati imamo marsikaj, namreč za piknik. Potrebno je, da se napravi vse najboljše, zato je potrebna navzočnost vseh! — Dalje imamo vabilo od "Zarje" tudi za to je treba vaše navzočnosti. Približuje se nam jesen in pripraviti si moramo vse potrebno za jesenski koncert!

Torej pevci in pevke iz tega je razvidno, da imamo dovolj posla, in za to naj ne manjka nobenega, temveč glejte nato, da ako le mogoče dobite še kaj novih moči, saj med nami je prostor, za delavca in pevca kakor za delavko in pevko!

Ako se opazi, da je kaka osebnost, med tem in onim je nič več kot prav, da se osebnosti pustijo doma in v združenem prijateljstvu, primemo za delo in prepričan sem, da bomo deležni lepih uspehov in ako bomo složni v petju mislim, da s tem polagoma postanemo tudi v drugem delavskem pokretu.

H koncu teh vrstic hočem opozoriti cenjeno občinstvo, da imamo na programu piknik in to dne 6. septembra pri Mr. in Mrs. J. Zornu na Bradley Rd. In s tem piknikom bomo zaključili poletno sezono in tako dali vročini slovo, ter pričeli misliti kakor že omenjeno na jesenske in zimske prireditve; torej za sezonski zaključek vsi na delavski piknik pri Zornovih v nedeljo 6. septembra.

J. L., tajnik

IZ PRIMORJA

Slovenski letaki

so bili v velikem številu od neznancev raztreseni po Gorici in okolici. Letaki so protifašistični in irendentistične vsebine. Orožniki in milica so imeli veliko dela, da so zasedli, kar se je zaseči dalo. Tudi so več ljudi zaprili. — Mladi Mande Svetličič iz Krnic nad Spodnjo Idrijo, ki ga imajo oblasti zaradi slovenske propagande že dolgo na piki, je bil te dni zopet aretiran in obsojen na 3 mesece. — Tribunale speciale v Rimu je v zadnjem času obsodil na 4 do 10 let 14 Slovencev, deloma nacionalistov, deloma komunistov, kakor se je glasila obtožnica. Na konfinacijo je bil obsojen znani posestnik iz Dornberga na Gorškem Ivan Bric; zakaj, ni znano. V Kobaridu so aretirali Andreja Manfreda, ki je bil leta 1930 kot soobsojenec 4 bazoviških mučnikov obsojen na 10 let ječe, pa se je po pomiloščenju pred enim letom vrnil domov. Vzrok ni znan.

Na progi Trst-Videm-Trbiž vozi zdaj že dva meseca električni vlaki. Največja hitrost na tej progi, ki ima velike vzpone, znaša 95 km na uro, kar je veliko več, nego so zmogle lokomotive na paro. Hitrosti 120 do 130 km pa ti vlaki ne dosega, kakor jih dosega električni vlaki na ravnini. Velika pa je seveda v teh vlakih spaga in udobnost. Iz Vidma v Trbiž vozi vlak 2 uri, torej eno uro manj kot doslej. Tako lokomotive, kakor vozovi in vsa električna napeljava ter načrti so italijanskega izvora. Pred 10 leti bi italijanska industrija tega ne zmogla sama.

Nova gimnazija v Trstu, ki so jo začeli graditi letos, bo 28. oktobra gotovo in slovesno otvorjena. Stoji na ulici Regina Margherita in je impozantna. Ima poleg pisarn, laboratorijev, velike avle, telovadnice, kopališče, knjižnice in kinematografske dvorane 30 šolskih kuhinj, plesišče, tri velike točilnice, in več drugih stavb, miz

terem je mesta za 350 oseb ter dvigala. V kapeli je tudi spomenik v vojski padlim dijakom. Vsekakor je to sola najmodernejšega stila, ki si jo je vredno ogledati.

Tržaško mesto se z naglico popolnoma prenavlja

Obseg mesta je danes za eno tretjino večji, nego je bil pred 10 leti. Zdaj imajo v načrtu, da bi napravili tunel, oziroma galerijo, dolgo 600 m pod Kjarbolskim hribom, ki bi združila mesto tam, kjer prihaja vanj cesta iz Trbiža (Monfalcone), s cesto v Istro pri pokopališču Sv. Ane. Ker bi to veliko delo stalo najmanj 10 milijonov lir, bo treba za to še nekaj časa. Zaenkrat razširjajo ostale ceste in pridno podirajo takozvano staro mesto. Sezidane so nove tržnice, oktobra meseca pa bodo začeli graditi centralno tržnico. Kjer je stalo staro mesto, se bodo dvigale nove hiše in palače, med njimi podružnica ministrstva za javna dela. Tako bo Trst postal v resnici eno najlepših mest na našem jugu.

Tudi mesto Pulj

dobiva v zadnjem času lepše lice. Na trgu Oberdank so zgradili tri moderne stanovanjske hiše, kmalu se bo pa tam dvigala tudi palača Banca d'Italia. Obenem so trg nasadili ter dali lepo ozadje rimskemu zidu. Tudi centralno postajo za avtobuse bodo zgradili. Napravili bodo tudi podvoz, ki bo odprl pogled na lepo Porto Gemino, ki pohaja iz Avgustovega časa.

4200 otrok

iz vseh krajev je spravila fašistična organizacija v razne počitniške kolonije. Največ jih je švedca iz Gorice.

Iz konfinacije se je vrnilo v zadnjem času mnogo naših ljudi, med njimi fantje Milčič, Škabar, Bukovec in Cibič s Proseka, potem Radovan Fučka, gostilničar Bohe s Slapa pri Vipavi in lazarist g. Zdravica z mirenškega gradu.

SKRAT

"Prijatelja" Lojze in Jaka pravita, da je v vrstah SNPJ pet in dvesto tisoč (25.000) "zvestih katoličanov." Ne dolgo tega pa sta "izračunala" v procentih, da jih je 90 odstotkov. Zanimiva "ugotovitev," zlasti spriču jamranja kaplana Matije Jagra zaradi cerkvenega dolga fare sv. Vida. . . Sodeč po njegovem dopisu v sobotni "A. D." ta gospod ni prav nič zadovoljen s situacijo z ozirom na ta dolg . . . torej mora biti nekaj narobe z "računanjem" zgoraj omenjenih klerikalnih dolarskih patrijotov, ali sta pa pristela k "zvestim katoličanom" tudi vse "garjeve ovce," "koze" in omahljive na plotu . . . Kajti, če bi bili njuni "računi" pravilni, potem bi cerkveni dolgovi ne smeli delati sivih las našim duhovnim gospodom, saj je v Clevelandu več tisoč članov SNPJ in evenka je tudi več v žepih, kot ga je bilo za časa Hoorove "prosperitete" in "stoprocentnih bank, bolj varnih od zvezne poštne hranilnice" . . .

Nekateri ljudje tako radi goje pobožne želje, lepe (berite počasi!), krasne, prekrasne pobožne želje . . . Vzemimo na primer naš klerikalni Izrael, s katerim sta se Lojze in Jaka tako genljivo pobatila . . . Koliko hinavskega radovanja kažejo te dni zaradi Ivana Molka, kakor bi mu hoteli vsak čas prožiti roke v objem . . . Oh, pa to še ni nič. Cemer se jaz čudim, je grozna pozabljenost in otroška naivnost teh možakov. Ali bosta debelo gledala, ko bodo zopet začele padati Molkov batin-pot po njunih grbah! In če kaj vem, jima ne bo treba baš dolgo čakati!

Iz stare domovine

Poroka

V Litiji sta se poročila Zora Mazekova hčerka uglednega litijskega odvetnika, z ing. Karl Marne-tom, kustosom kemičnega inštituta v Ljubljani.

Tatvine konj na meji

Posetniku Francu Koratu v Ojstrici je bila ukradena ponoči iz hleva 7 letna kobila, vredna 3000 Din. Orožniki so ugotovili, da sta ukradla kolibo dva znana tihotapeca, ki sta žival spravila v Avstrijo ter jo nekeje v okolici Labuda prodala.

Otroško truplo v Globetki

V gozdu Babji rožici pri Ljutomeru sta se kopala brata Anton in Franc Rožman v Globetki. Naenkrat sta našla v vodi truplo malega otroka ženskega spoda. Na truplu se je izvršila sodna obdukcija, ki je ugotovila, da je bilo dete vrženo v vodo pred kakimi 10 dnevi živo. Na vratu so se poznali tudi znaki davljenja. Ker ni nikjer v okolici znan primer, da bi pogrešali otroka, je najbrže prišla zverinska mati s svojim otročičem kje od daleč ter ga je potem umorila v Globetki.

Velika tatvina

Lastnik tovarne Meril v Slovenjgradu Ivan Mikolič je prijavil orožnikom, da mu je bilo postopoma ukradeno iz tovarne raznega orodja za 20.000 Din.

Kaj hočejo reksisti

Bruselj. — Zunanji svet se je začel nimiti za gibanje mladega Leona Degrelle disidenta iz katoliške stranke, šele po zadnjih volitvah v belgijski parlament in sicer, ko so njegovi "reksisti" dosegli nepričakovano veliko število poslancev in sicer torjev. Uspeh reksistov je bil enako velik tudi pri pravkar izvedenih volitvah v belgijske pokrajinske skupščine, pri katerih "katoliški fašisti," kakor reksiste radi imajo, v primeri z nedavnimi parlamentarnimi volitvami pridobili novih 9000 glasov.

Upravno je Belgija razdeljena na 9 pokrajin, ki imajo precejšnjo avtonomijo. Glavni pokrajine je gverner, ki ga postavlja vlada, ki pa izvršuje bolj kontrolno kakor izvršilno oblast. Ta je v rokah posebnega pokrajinskega odbora, ki ga iz svoje srede imenuje pokrajinska skupščina. Zato je razumljivo, da pripisujejo belgijske stranke tudi pokrajinskim volitvam izredno velik pomen, saj od njih rezultatov odvisi, komu pripada oblast v posameznih deželah — brez oziroma režim, ki je trenutno na vladi.

Spričo nenadnega in udarnega nastopa belgijskih reksistov pri parlamentarnih volitvah se je zanimanje za pokrajinske volitve še stopnjevalo, kajti priznati moramo, da je letos vzdramila belgijskega volivca predvsem nenavadno razgibana propaganda katoliških fašistov, ki so z močnimi, povprečnim demagoškimi parolami podžigali tudi ostale stranke k čim intenzivnejši propagandi.

Zato je bil odziv belgijskih volivcev pokrajinskih volitvah, ki so bile komaj dni po parlamentarnih, ko je povsod slišati prva volilna psihoza, izredno velika. Naporu vseh sil je pripomoglo tudi dejstvo, da te volitve nimajo samo lokalnega pomena, kot izraz borbe za oblast v posameznih deželah, temveč predstavljajo obenem tudi neke poslednje volitve za izvolitev dela belgijskih senatorjev. Belgijski senat je namreč sestavljen iz 168 članov, od katerih volijo pokrajinske skupščine, 23 pa jih imenuje senat sam. Zato ima volitev pokrajinskih poslancev tudi splošno državni značaj. Bil letos še posebej poudarjen z neprimernim uspehom reksistov, ki so poslali v parlament 23, v senat pa že pri prvih srednjih volitvah 8 svojih ljudi. Ti pospehi so reksiste spodbudili k še intenzivnejši propagandi za pokrajinske volitve. Tudi tega pa je tudi Degrellov prestiž zaradi bi mu odprl pot do oblasti. Sestava vlade pod vodstvom Van Zeelanda, ki meni nadaljevanje prejšnje vladne politike treh strank socialistične, liberalne in katoliške, je njegovo borbenost še povečala.

V svojem glasilu "Rex" je Degrelle zato objavil program, ki je radikalnejši vseh dosedanjih, zanašajoč se pri tem na vpliv, ki ga imajo — sodeč po prvih volitvah — ekstremna gesla na volilno množico. Kaj hoče Degrelle? V svojem glasilu pravi, da štiri osnovne zahteve svojega političnega programa: postopno zboljšanje življenjskega belgijskega ljudstva, jezikovni mir, nov napor politiko in ustavno reformo.

Prvo hoče doseči z "zaščito domovinskega ognjišča" v smislu zboljšanja hišnega razmer in zgraditve najmanj 75.000 stanovanj, s standardiziranjem majhnih in srednjih stanovanj, ki so v celoti v uporabi, uvedbo obvezne "karte dela" po vzgledu italijanskega fašizma, ki naj zaščiti osebnost plače, zagotovi pravično razdelitev vseh njegovih oblikah in varuje zasebnost, kmeti, malega trgovca in malega dinstrialeca, poročenim ženam pa pravi vsako delo; in končno z zaščito prihodnjega potom na strožje kontrole kredita in njegovega poslovanja.

Jezikovni mir hoče doseči z recipročnim priznanjem vrednosti in spoštovanjem glavnih belgijskih kultur ter s prepovedjo popolne svobode osim enojezičnim belgijskim pokrajinam glede ureditve notranje pravice po lastnih željah in potrebah.

Zunanjo politiko postavlja na politične osnove: 1) zaščita neodvisnosti in avtonomije Belgije in Konga nasproti vsem tujim vplivom, 2) likvidacija vseh poraznih zadnje vojne ter praktično zavarovanje mirovne politike in 3) reorganizacija evropske politike in trgovskega zastopstva v evropski uniji.

(Dalje v 1. koloni)

sko situacija dovesti do oboroženega konflikta, ki bo zajel vso Evropo in stali svet. Struna svetovnega mira namreč silno napeta in lahko vsak poči.

...jan angleški mornar je vdrl
staniške uprave v Aleksandriji
in razbil vse, kar mu je prišlo
pod roke. Med drugim je raz-
treščil tudi nekaj steklenih po-
sod s kulturami bacilov kolere.
To dejanje je prisililo oblasti,
da so odredile vsakovrstne var-
nostne ukrepe. 300 oseb, ki so
prišle v dotik s pijanim mori-
narjem, so takoj cepili proti ko-
lori, med njimi nameščence la-
boratorija, britske in egiptske
policijske uradnike ter del po-
štne križarke "London." Neki
uradnik zdravstvenega minist-
stva je sicer izjavil, da bacili
kolere v prostosti poginejo, ven-
dar pa so poskrbeli za vse var-
nostne ukrepe. Če se v določe-
nem času ne pojavi noben pri-
zmer bolnika za kolero, bo stvar
zaspala sama od sebe, v drugač-
nem primeru bodo izvršili splo-
šno cepilstvo. Toda srboriti
mornar se bo v vsakem primeru
za svoje dejanje grenko kesal.

Naposled se obravnavajo tam
ljudi težja, čuvstvena vpraša-
nja, kakor: "Ali smem pustiti
svojeega moža, da obiskuje sta-
no omizje?" — "Kako je pre-
porečiti preveliko poželjenje po
razkošnih oblekah pri žen-
skih?" — "Kako naj se poravna-
vajo spori?" — "Kako se ob-
varuješ krivične ljubosumnos-
ti?" — "Kako ravnaj s svojo
čašo?" itd.

1. oktobra, sobota — Ženski Zveza št. 50 Plesna veselica v Avditoriju SND.

2. oktobra, nedelja — 20-letnica društva "Vipavski Raj", šte. 312 v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

3. oktobra, nedelja — Dram. dr. "Ivan Cankar", Predstava v Avditoriju Slov. Nar. Doma.

4. oktobra, sobota — Klub O-Pal, Plesna veselica v Avditoriju SND.

5. oktobra, sobota — Emanon Club ples v S. D. D., na Waterloo Rd.

6. oktobra, nedelja — "Anton Verovšek", igra v SDD, Waterloo Road.

7. novembra, nedelja — Društvo "Slovenec" št. 1 SDZ — Prireditve v S. N. D.

14. novembra, sobota — Washington No. 32 JZZ. ples v S. D. D., Waterloo Rd.

15. novembra, nedelja — 20-letnica Dr. Collinwood Hive v Slovenskem Delavskem Domu, Waterloo Rd.

15. novembra, nedelja — Collinwood Hive—Macc. ples v S. D. D., na Waterloo Rd.

15. novembra, nedelja — Blauen Donau, koncert v avditoriju S. N. Doma.

21. novembra, sobota — Društvo "Geo Washington" 180 JSKJ Plesna veselica v Avditoriju Slov. Nar. Doma.

Avditoriju SND.

1. decembra, nedelja — Oreški club, prireditev in ples v SDD Waterloo Rd.

3. decembra, nedelja — Verovšek igra v S. D. D. Waterloo.

20. decembra, nedelja — Pevski zbor "Slovian" priredi svoj prvi koncert in ples v S. D. D., Waterloo Rd.

20. decembra, nedelja — Prosvetni Klub SND. Božičnica Slov. Mlad. Sole v Avditoriju Slov. Nar. Doma.

5. decembra, petek — Socijalistični club št. 49 ples v S. D. D., Waterloo Rd.

11. decembra, četrtek. — Plesno veselico priredi pevsko društvo "Jadran" v SDD na Waterloo Rd.

aprila nedelja — Dramsko dr.
"Ivan Cankar", predstava v
avditoriju SND.

**Don't offend others • Check
halitosis with LISTERINE**

Millions prefer it to
mayonnaise—
costs less!

● Miracle Whip is different—deli-

OK'D BY MILLIONS
*for thrift
and comfort*

**4 for
10¢**

PROBAK
BLADES

COME
TO
CEDAR POINT

ON LAKE ERIE

JUNE 1 2 3 4 5 6
JULY 1 2 3 4 5 6
AUGUST 1 2 3 4 5 6
SEPTEMBER 1 2 3 4 5 6

Please send me, without obligation, your new folder on Cedar Point on Lake Erie.

Name.....

Address.....

Vstavite se v gostilni "Ljubljana" na Veliki jezerski razstavi.

Carica Katarina

Zgodovinski roman

Sin je z roko odtrgal pajčolan s slike svoje matere.

Pajčolan je vrgele proč, tanko črno, vrvice pa je obdržal in rekel:

— Pogledjte — mislim, da bi bilo to-le dobro!

— Prav doro! — pritrdi Sergij. — Poleg tega pa je še črno — barva žalosti!

— Baš nasprotno, — odvrne Pavel in se nasmehne, — ko bo vse gotovo, bova vesela — jaz, ker bom maščeval čast svoje o-bitelj, vi pa, ker boste imeli v žepu deset tisoč rubljev, oba bova torej prišla na svoj račun.

— Izprazniva še vsak po eno čašo in pijva na moje zdravje! Stražmojster, želite mi, da se mi bo posrečilo pridobiti caričino naklonjenost — ha, ha, ha, — ko bom imel v žepu šestnajst tisoč rubljev, bom poskusil marsikaj.

— Takrat pa ne pozabite na moje napredovanje!

— Mar mislite, da bi mogel kedaj pozabiti na uslugo, ki mi jo boste storili nocoj — ne, ne — nikdar!

— Sicer sem pa itak čisto v vaših rokah, kajti vi veste mojo tajnost, sedaj pa — naprej — Natalka sedaj gotovo najbolj trdo spi — poskrbeti morava, da se ne bo več zbudila.

Morilca ugasneta luč in se splazita, da bi izvršila zločin, ki sta si ga zamislila.

93. POGLAVJE Črna vrstica

Ko se je Natalka prebujala, da so begunci nemoteno izginili v daljavi, se je vrnila v svojo spalnico.

Preden je šla z Lebrunom v klet, pa je poslala vse služabnike k počitku, da jih ne bi kdo motil.

Tako se je mlada dražestna kneginja sama slačila, ko pa ni imela na sebi ničesar drugega, kakor tanko batistato srajčko, je pokleknila k postelji in začela pobožno moliti.

Najprej je molila za svoje starše, potem pa za begunce, da bi srečno ušli.

Naposled pa je nežno zašepetala ime svojega brata, molitev pa je postajala vedno toplejša. Prosila je Boga, da bi rešil Pavla, da bi ga odvrnil s poti lahkomišelnosti in napravil iz njega dobrega, resnega in poštenega človeka.

Tako je to plemenito bitje molilo za svojega brata, medtem ko je Pavel premišljeval v svoji sobi, kako bi se je znebil in tako dobil njeno ogromno imetje.

Natalka vstane in leže v po-

stelj, pokrije se in položi svojo dražestno glavo na mehke blazine.

Človek si ne more predstavljati ničesar ljubkejšega, kakor to mlado kneginjo, ki je ležala v postelji. Luč je ugasnila, lunini žarki so padali v njeno spalnico, in osvetljevali dražestno mlado deklico.

Natalka zapre oči in kmalu se je razleglo po sobi mirno dihanje — Natalka je zaspala. V spalnici je nastala tišina. Ura na zidu je kazala dvajset minut čez polnoč.

Takrat so se naenkrat odprla vrata — tiho — čisto tiho, — in v spalnico mlade deklice sta se neslišno vtihotapili dve temni prikazni.

To sta bili senci dveh moških — stenci dveh morilcev.

Pavel Soltikov stopi prvi k postelji svoje sestre.

Potem je dal stražmojstru znamenje, da naj ostane pri vratih, sam pa si je z bliskovito naglico sezul čevlje.

Natalka je spala. Na obrazu se ji je zrcalil blažen smehljaj.

Teh lopovov pa, — katerih srca so bila polna pohlepnosti po denarju, peklenske krutosti in zločina — ni ganila ta nedolžna slika. Pri tem prizoru se nista spomnila, da je največja podlost napasti koga v spanju. Ne — ta dva sta samo vedela, da Natalka trdno spi in to jima je bilo dovolj. Hudobni brat je mislil, da bo tem lažje izvedel svoj peklenski načrt.

— Sergij — Sergij!

Tudi stražmojster je sezul svoje čevlje in se približal. V roki pa je držal črno vrstico, s katero je nameraval zadaviti svojo nesrečno žrtev, ki je mirno spala in ni ničesar slutila.

Kozakov obraz je bil miren in ravnodušen. Pavlov pa je bil strahovito spačen.

Iz njegovih oči je sijala brezmejna pohlepnost. Sedaj — v trenutku, ko bi kozak moral izvršiti umor — je postal strašno nemiren in ta nemir mu je skoraj omračil um.

— Ali spi?

— Spi tako trdno, kakor da bi bila že mrtva.

— Tem boljše! Tako bo vsaj blago za vedno zaspala.

— Sergij, hiti — ne daj, da bi se mučila — v imenu božjem, pazi, da ne bo vpila.

— Gospod poročnik, ne bojte se — ni ta-le prva, ki jo bom poslal na oni svet.

Stražmojster je prispel med-

tem do postelje, pri kateri je že stal Pavel.

Morilec Pavel se je postavil k vznožju, odkoder je hotel opazovati, kako bo Sergij ubil njegovo sestro. Sam je bil preveč strahopeten, da bi se lotil gnusnega dejanja. Odtod je hotel opazovati, če bo plačani morilec dobro opravil svoje delo.

— Pri Bogu, ta je pa lepa! — zašepče Sergij. — Človeku je kar žal, da mora poslati tako lepoto na drugi svet.

— Spomnite se na deset tisoč rubljev in na to, da boste povišani v častnika.

— Prav, prav! — odgovori Sergij, zgrabi odejo in odkrije mlado deklico.

Natalka, zbudi se! — Zbudi se! — Tvoje življenje je v nevarnosti! — Pri tvoji postelji sta morilca — zbudi se! — Dvigni se — dvigni roko in pritisi na zvonec, ki se nahaja pri tvoji postelji. Natalka zbudi se!

Zvonec — čemu ne zvoniš!? — Zakaj ne kličeš na pomoč! — Umor — umor! — Angelj lepote in nedolžnosti bo zginil s te revne zemlje!

Toda zvonec ni zazvonil in Natalka je spala — spala je in sanjala ter se v spanju smehljala.

Tedaj zgrabi morilec svojo žrtev z železnimi pestmi za vrat in skuša oviti črno vrstico okrog Natalkinega vratu.

Natalka se zbudi — njeno telo je vztrepetalo! — Strmela je v strašnega bradatga človeka, ki ga je videla, ko se je sklonil k njej. Spoznala je, da je izgubljena in je z očmi rotila morilca naj se je usmili.

To je bil pogled, ki bi omehčal tudi kamen! Pogled, ki bi ganil samega hudiča! Ta pogled je deloval tudi na podkupljenega morilca Sergija.

— Knez, ne morem! — Ne, ne morem! — vzklikne Sergij. — Nikdar me ni še nihče tako pogledal — pogledjte vendar! Kako bi moral biti tako neusmiljen, da bi zadušil nežno golobico, če me tako gleda!

— Za vruga! Ne imenuj mojega imena! — zašepče Pavel Soltikov — niti kopejke ne boš dobil, če ne boš takoj končal.

Sergij je zbral vse svoje moči in potegnil vrstico preko Natalkine glave. V tem trenutku pa je spustil z eno roko njen vrat, tako da je Natalka lahko napol tiho zavpila.

— Usmilite se me! — zavpije Natalka. — Oh Bog — zakaj me hoče ubiti!? — Nesrečni človek! Mar ne trepetate pred pravičnim sodnikom, kateremu boste morali odgovarjati za svoj zločin? — Ah, brat — moj brat je tukaj — Pavel — Pavel — pomagaj mi! — Oh, prišel si, da bi me rešil — Pavel —

— Zadnjič vas vprašam — ali jo naj ubijem?!

Ko je Pavel zaslišal Natalkine besede, je začel trepetati. — Sedaj bi bil rad odnehal od svoje-

ga črnega namena — toda nazaj ni mogel več.

Natalka ga je videla, — opazil je na njenem obrazu, da je spregledala celo stvar, da je vedela, kdo je podplačal morilca, — sedaj ni smel počakati, da bi napočilo jutro, ko ga bo sestra obtožila radi poskušene umora.

— Sergij, naprej! — zavpije Soltikov — zadavi jo! — Vsako odgovornost vzamem nase!

V naslednjem trenutku je Sergij zategnil zanko.

— Mar nisem rekel, — se zašepče sedaj stražmojster zamolklo, — da izdihne tako golobica prav hitro.

— Knez, pogledjte, ne gane se več — roke so ji omahnile, glava pa se je nagnila na stran — mislim, da sem ji z vrstico zlomil vrat — mrtva je.

Morilec sestre je stopil za kozak nazaj. Ali se je kesal, ali pa ga je bilo strah storjenega zločina?

Pavel se je nagnil k Natalki. Uboga deklica ni več dihal, ko pa je Pavel položil svoje uho na sestrine bele grudi, je slišal, da je tudi srce prenehalo biti. Natalka je bila torej mrtva.

— Mrtva — mrtva — zašepče morilec — da, mrtva je! Sergij, sedaj pa hitro iz te sobe! — je zapovedal Pavel. — Lezi v postelji in ne skrbi, kaj se bo tukaj zgodilo.

Sergij je bil ves srečen, da je lahko odšel iz te strašne sobe. Podkupljeni morilec je še enkrat pogledal svojo žrtev, potem pa je stopil k poročniku ter mu zašepetal:

— Kaj pa je z mojimi desetimi tisoči rubljev — zaslužil sem jih, kedaj jih bom dobil? — Jutri zjutraj!

To pa je proti najinemu dogovoru — rekli ste mi, da bom dobil denar še nocoj. Knez, tako ste mi obljubili. Sedaj pa, ko sem vam storil, kar ste hoteli, hočete, da bi odšel odtod praznih rok — toda motite se — pravim vam —

Starega kozaka popade strašna jeza, s stisnjenimi pestmi se je postavil pred poročnika.

— Molčite! — mu zakliče poročnik, — svoj denar boste dobili do zadnje kopejke — toda moram si ga najprej priskrbeti. Lahko bi vam povedal tudi vaš razum, da deset tisoč rubljev ne morem stresti iz rokava.

V tem trenutku opazi Pavel Soltikov na nočni omarici svoje sestre denarnico.

Ko se je poročnik prepričal, da je denarnica polna zlatnikov reče Sergiju:

— Kot aro vam dajem to-le denarnico, ki je bila last moje

HRANILNA KNJIZICA ZA \$2700
od NORTH AMERICAN

Mortgage Loan Co.
ZA 57c NA DOLAR.

Prodamo celoto ali del
LIQUIDATING FINANCE CORP.

Licencirani trgovci sekuritit

750 PROSPECT

CHerry 7477

718 FINANCE BLDG.

Sews FORWARD OR BACKWARD

SINGER

Erasmus Gorshe

1030 East 66th Place
Corner St. Clair
Hend. 4245

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HEnderson 5811

sestre. Ko pa vam bom jutri izplačal deset tisoč rubljev, vam te vsote ne bom odbil.

— Verjamem vam, — reče kozak, — sedaj pa lahko noč — mirno spite — če morete?

Stražmojster je še enkrat stopil k postelji, na kateri je ležala njegova žrtev in se prekrizal, ker je mislil, da bo na ta način opral krivico, ki ji jo je storil. Potem pa je odšel skozi vrata, ki jih je samo priprl.

Ko je Pavel ostal sam, je planil v sosedno sobo. Skočil je k pisalni mizi in jel preiskovati predale.

V ta namen je prižgal svetiljko in stikal med papirji.

— Ničesar — ničesar! — sestrine oporoke, radi katere jo je ubil, ni bilo.

Jel je že obupovati, da ne bo našel te važne listine, ko je naenkrat odprl predal, v katerem še ni iskal.

In glej — pred njim je ležal velik omet z napisom:

“MOJA OPOROKA”

Pavel ni mogel počakati toliko časa, da bi odnesel oporoke v svojo sobo, prečitati jo je ho-

V najem

Odda se soba za enega fanta. — Poizve se na 389 East 160 St. spodaj.

tel kar tukaj. Zaprl je pisalno mizo, postavil je svetiljko poleg sebe, sedel na stol in začel čitati.

Ko pa je preletel nekaj vrst oporoke, je strašno kriknil. — Njegov obraz je prebledel, roke pa, ki so držale listino, so omahnile. Nekaj časa je sedel, kakor da bi bil mrtav.

V oporoki je bilo napisano, da je glavni Natalkin dedič on — Pavel Soltikov.

Natalka mu torej ni povedala resnice. — Oh, sedaj je vedel, kaj je sestra hotela. Hotela ga je preizkušati, ko mu je pripovedovala, da ga je razdedinila, on — on pa jo je umoril zato.

Sedaj pa je bila njegova sestra mrtva v sosednji sobi.

Pavlova nizka in podla duša pa se ni preveč vznemirila, takoj je našla izgovor tudi zato.

— Zakaj ga je Natalka prevarila? Zakaj ga je na tako ne-

Stanovanje v najem

V najem se odda lepo stanovanje obstoječe iz štirih sob, kopalnice in drugih udobnosti. Poleg je tudi garaža. — Vpraša se na 1205 East 168 St.

PREČITAJTE in TAKOJ SPOROCITE

svoje ime, naslov, poklic in tel. šte.

DA TUDI VAŠE IME UVRSTI KLASIFICIRANI

ISCEJO SE POVERJENCI za nabiranje podatkov v vsaki koloniji. Dostojen zaslužek ob malom trudu za zanesljivo, inteligentno in poznano osebo. PIŠITE!

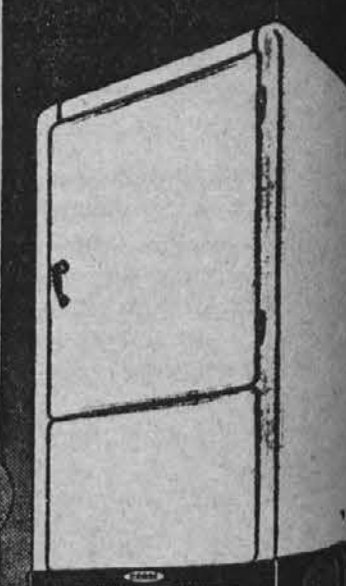
NARODNI ADRESAR AMERIČKIH HRVATOV-SLOVENCEV-SRBOV
IVAN MLADINEC Urednik New York, N.Y.
156 Fifth Ave.

ONLY IN NORGE DO YOU GET THE PLUS VALUE OF ROLLATOR REFRIGERATION

Part of the plus value in Norge is the plus cold-making power of the Rollator. It is able to make more cold than you'll ever need, is simple in construction, smooth in operation, uses hardly any current, is almost everlasting. By actual test, the Rollator improves with use.

The extreme efficiency and dependableness of the Rollator is the basis of saving in both food and refrigeration. Rollator Refrigeration enables Norge owners to save up to \$11 a month.

THE ROLLATOR... Smooth, easy, rolling power provides more cold — uses less current.

SEE THE NORGE

ONLY IN THE NORGE WASHES DO YOU GET THE PLUS VALUE OF Autobuilt TRANSMISSION

BEFORE YOU BUY

When you buy a new washer you expect it to give you years of quiet, dependable, trouble-free service. But do you realize that, for the standpoint of dependability, performance, the most important part of a washer is the part you never see — the transmission. And the Norge washer has the "Autobuilt" transmission with its system of "rubber up points" which makes the Norge truly a lasting washer.

(Model 22-J Washer with Pump Illustration)

SUPERIOR HOME SUPPLY
6401 - 05 Superior Ave.

NORGE

